

## **Abstrakt**

Tato práce se zabývá problematikou testové úzkosti u žáků středních škol v ČR v kontextu maturitní zkoušky a jejím vlivem na celkovou školní úspěšnost u této zkoušky. Jsou zde prezentovány výsledky výzkumu realizovaného ve školním roce 2017/2018 na vzorku 439 žáků šesti pražských středních škol.

Cílem studie bylo ověřit model testové úzkosti založený na Lazarově transakčním modelu stresu, Ellisově kognitivním modelu A-B-C a na dílčích navazujících modelech dalších autorů (např. Hodapp či Rost). Teoretický model užitý v rámci tohoto výzkumu tedy přistupuje k testové úzkosti jako k formě stresové reakce sestávající ze tří postupných kroků, kterými jsou: (A) spouštěč ve formě testové situace; (B) kognitivní hodnocení a (C) emoční a behaviorální dopady, jejichž součástí je školní (ne)úspěšnost. Kroky B a C se nadále skládají z dílčích komponent a výstupů.

Kvantitativní data, která byla sebrána za využití široké testové baterie osmi sebeposuzujících dotazníků, anamnestického dotazníku a objektivních výsledků maturitní zkoušky umožnila hlubší statistické zpracování. Za využití Spearmanova korelačního koeficientu, faktorové analýzy a vícenásobné lineární regresní analýzy se podařilo snížit celkový počet položek původního teoretického modelu, a zároveň mezi těmito položkami odhalit vzájemné vazby a ověřit celkovou funkčnost modelu.

Výstupem výzkumu je tak revidovaný kognitivně-transakční model, který ilustruje strukturu a dynamiku testové úzkosti spojené s maturitní zkouškou.

**Klíčová slova:** úzkost, testová úzkost, stres, maturitní zkouška, školní úspěšnost